

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของชอยนานาเหนือและชอยเอกมัย Linguistic Landscape of Soi Nananua and Soi Ekamai

กรกฤช มีมงคล

Gornkrit Meemongkol

วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

International College for Sustainability Studies,

Srinakharinwirot University

E-mail: gornkrit@g.swu.ac.th

Received: Jun 08, 2020

Revised: Mar 02, 2021

Accepted: Mar 24, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ได้แก่ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของชอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) กับชอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) และเพื่อศึกษาความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของชอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และชอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) วิธีการศึกษา ได้แก่ ถ่ายภาพป้ายในชอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และชอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ชอยละ 100 ป้าย รวม 200 ป้าย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยประยุกต์ใช้แนวคิดด้านภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของ Landry and Bourhis (1997) ผลการศึกษาพบว่า ป้ายมี 4 รูปแบบ ได้แก่ ป้ายแบบ 1 ภาษา ป้ายแบบ 2 ภาษา ป้ายแบบ 3 ภาษา และ ป้ายแบบ 5 ภาษา โดยป้ายที่มีเพียงภาษาอังกฤษภาษาเดียวมีจำนวนมากที่สุดทั้งในชอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) จำนวน 41 ป้าย และชอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) จำนวน 50 ป้ายโดยที่ป้ายแบบ 5 ภาษาพบเพียง 1 ป้ายเท่านั้นในชอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ด้านขนาดและความเด่นชัดของตัวอักษรพบว่า ตัวอักษรภาษาอังกฤษมักมีขนาดใหญ่และเด่นชัด

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

มากที่สุดทั้งในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ส่วนการศึกษาจำแนกป้ายแบ่งตามประเภทธุรกิจและบริการพบว่า ป้ายร้านอาหารพบมากที่สุดทั้งในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) รองลงมาได้แก่ ป้ายโรงแรม ด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมพบประเด็นเด่นที่สะท้อนจากการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นด้านการเลียนแบบรูปแบบอักษรของภาษาหนึ่งให้คล้ายกับอีกภาษาหนึ่ง ประเด็นด้านสัณฐานเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวและประเด็นด้านการถ่ายทอดตัวอักษรคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านความหลากหลายทางภาษาและพหุวัฒนธรรม

คำสำคัญ: ภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ ความหลากหลายทางภาษา พหุวัฒนธรรม นานาเหนือ เอกมัย

Abstract

The objectives of this study were to investigate and compare the linguistic landscape of Soi. Sukhumvit 3 (Nana) and Soi. Sukhumvit 63 (Ekamai) in the fold of multilingualism and multiculturalism. The analysis was conducted by using 200 photos of visual signs: 100 Sukhumvit 3 (Nananua) and another 100 from Soi. Sukhumvit 63 (Ekamai). The analysis was based upon conceptual frameworks developed by Landry and Bourhis (1997). The findings found that there were 4 patterns of multilingual signs: signs with 1 language, 2 languages, 3 languages and 5 languages. The highest number among 4 patterns of multilingual signs was the sign with 1 language both Soi. Sukhumvit 3 (Nana) and Soi. Sukhumvit 63 (Ekamai). For the number of them, there were 41 and 50 signs, respectively. Interestingly, a sign with 5 languages was found at Soi. Sukhumvit 63 (Ekamai). Regarding

the size of the alphabets, most of the English alphabets were quite large and eye-catching when compared with others. Moreover, all of the signs were classified by their types of business. The signs of restaurants were found in the highest number in both Soi. Sukhumvit 3 (Nana) and also Soi. Sukhumvit 63 (Ekamai), followed by the number of hotel signs. Regarding multiculturalism, findings revealed three outstanding issues that were reflected from the study of linguistic landscape: orthography and mimicry, pets as a part of family and transliteration of culture words. The findings will benefit research in the field of multilingualism.

Keywords: Linguistic Landscape, multilingualism, multiculturalism, Nananua, Ekamai

บทนำ

การศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์มุ่งเน้นการศึกษาภาษาที่อยู่บนป้ายในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยการถ่ายภาพป้ายและวิเคราะห์ว่ามีภาษาใดอยู่บนป้ายบ้าง รวมทั้งภาษาเหล่านั้นถูกใช้อย่างไร งานวิจัยในแขนงนี้จะอธิบายสถานการณ์ภาษาปัจจุบันในพื้นที่ที่ศึกษาโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นหลักฐาน ดังนั้นการศึกษภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์จึงทำให้ทราบถึงความหลากหลายทางภาษาและความหลากหลายทางวัฒนธรรมเนื่องจากภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ดังเช่นการศึกษาของ Gorter (2005) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความหลากหลายทางภาษาระหว่างเมืองอัมสเตอร์ดัมกับปารีสแลนดีในประเทศเนเธอร์แลนด์ งานวิจัยนี้นำเสนอผลการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของทั้งสองเมือง จากนั้นจึงเปรียบเทียบความเหมือนและต่างของภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ระหว่างเมืองทั้งสอง ผลการศึกษาทำให้เห็นว่าภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ทั้งสองเมือง

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

มีสิ่งใดที่เหมือนและต่างกัน อีกทั้งยังพบประเด็นด้านวัฒนธรรมและภาษาศาสตร์สังคมในภาษาที่ใช้บนป้ายด้วย

การศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ในประเทศไทยมีการศึกษากันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันและการศึกษามักอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น ยะวราช โดย Wu et al. (2020) กล่าวว่า พื้นที่ถนนประชากรชาวจีนบำเพ็ญเขตห้วยขวางมีแนวโน้มที่จะเป็นย่านที่อยู่อาศัยใหม่ของชาวจีนในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากพบการใช้ภาษาจีนบนป้ายเป็นจำนวนมากและภาษาจีนมีบทบาทใกล้เคียงกับภาษาอังกฤษ ส่วนการศึกษาในภาคเหนือของประเทศไทยมีการศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ดังที่ Thongtong (2016) กล่าวว่า ป้ายสองภาษามีบทบาทมากบริเวณถนนนิมมานเหมินท์ จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากพบป้ายภาษาอังกฤษและป้ายสองภาษาจำนวนมากในบริเวณดังกล่าว ทั้งนี้ป้ายที่พบมักเป็นป้ายของร้านค้าซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ อย่างไรก็ตามการศึกษابرเวณถนนสุขุมวิทซึ่งเป็นถนนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมและมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเป็นจำนวนมากยังคงศึกษากันอย่างไม่แพร่หลายมากนักในปัจจุบัน

ถนนสุขุมวิทเป็นอีกถนนหนึ่งในกรุงเทพมหานครที่มีความเก่าแก่และมีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากที่ จารุวรรณ จำเพชร (Kumpetch, 2017) กล่าวไว้ว่าถนนสุขุมวิทสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 ตั้งชื่อตามผู้ก่อสร้าง ได้แก่ พระพิศาลสุขุมวิท จากนั้นถนนสุขุมวิทมีพัฒนาการด้านความเจริญและขยายตัวเรื่อยมาจนปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นย่านเศรษฐกิจและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันเนื่องมาจากการมีชาวต่างชาติ เช่น ชาวจีนเข้ามาอาศัยอยู่เพื่อทำงานเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างงานวิจัยด้านภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์บนถนนสุขุมวิทเช่นงานวิจัยของ Sarot and Kraisame (2018) ศึกษาความเป็นพหุภาษาในชุมชนเมืองโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างภูมิทัศน์ทางภาษากับธุรกิจการค้าย่านนานาฝั่งเหนือ แต่งานวิจัยนี้ไม่ได้ศึกษาเชิงเปรียบเทียบพื้นที่

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ขอยานานากับพื้นที่อื่น ๆ บนถนนสุขุมวิท อีกทั้งยังไม่ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ในมิติ ด้านขนาดและความเด่นชัดของตัวอักษรของแต่ละภาษาในป้ายที่มีหลายภาษา ยัง ไม่มีการศึกษาด้านเลียนแบบรูปแบบอักษรของภาษาหนึ่งให้คล้ายกับอีกภาษาหนึ่ง (mimicry) ประเด็นเหล่านี้ล้วนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่ ภาษาที่เลือกใช้และอาจทำให้เห็นภาพสะท้อนทางพหุวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในภูมิ ทัศน์ทางภาษาศาสตร์ด้วย ด้วยเหตุนี้งานวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบภูมิทัศน์ ทางภาษาศาสตร์ของซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) กับซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) โดย เน้นศึกษาวิเคราะห์ด้านความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม ทั้งนี้ผล การศึกษาที่ได้จะเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาด้านความ หลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) กับซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย)
2. เพื่อศึกษาความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากภูมิ ทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย)

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้นำแนวคิดทฤษฎีของ Landry and Bourhis (1997) มา ประยุกต์ใช้ในการศึกษา รายละเอียดมีดังนี้

Landry and Bourhis (1997) กล่าวว่าการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การใช้ภาษาที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวมนุษย์ วิธีการศึกษาสามารถทำได้โดยการถ่ายภาพป้ายในบริเวณพื้นที่ที่ศึกษาและ วิเคราะห์ข้อมูลว่ามีการใช้ภาษาบนป้ายกี่ภาษา ภาษาอะไรบ้าง โดยแนวคิดนี้ มีมุมมองว่าการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์สามารถสะท้อนสามารถให้เห็น

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ถึงประเด็นอื่น ๆ นอกจากความหลากหลายทางภาษาด้วย เช่น สภาพสังคม วิธีการดำเนินชีวิต การผสมผสานวัฒนธรรมของผู้ที่อยู่ดั้งเดิมกับผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ ไปจนถึงการศึกษาเชิงประชากรศาสตร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการศึกษา อีกทั้งยังสามารถนำแนวคิดทฤษฎีศาสตร์อื่น ๆ มาประยุกต์เพื่อศึกษาร่วมด้วยก็ได้ งานวิจัยที่ศึกษาโดยใช้แนวคิดของ Landry and Bourhis (1997) เช่น การศึกษาภาษาบนป้ายพาณิชย์ของสถานประกอบการย่านถนนพระอาทิตย์ของ Phikulthong (2011) การศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่: การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษบนป้ายข้อความของ Yanhong and Rungruang (2013) และการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาจากป้ายโฆษณาในอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีของ Seangyen (2015) การศึกษาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าแนวคิดของ Landry and Bourhis (1997) สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาได้เป็นอย่างดี ในด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สะท้อนจากการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ งานวิจัยนี้ใช้นิยามคำว่า พหุวัฒนธรรม (multiculturalism) ตามคำนิยามจาก Collins Dictionary (2020) ที่ให้นิยามคำว่า ความหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือพหุวัฒนธรรม คือ ความต่างทางด้านวัฒนธรรมและเชื้อชาติในสังคมหนึ่งที่ทุกคนมีความเท่าเทียมกันทั้งในด้านสิทธิและโอกาสที่มีในสังคม โดยที่ไม่มีผู้ใดถูกเพิกเฉยหรือถูกมองว่าเป็นคนไม่สำคัญ งานวิจัยนี้วิเคราะห์และนำเสนอประเด็นด้านพหุวัฒนธรรมสะท้อนมาจากการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รูปป้ายที่ถ่ายจากซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) จำนวน 100 ป้าย และรูปป้ายที่ถ่ายจากซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) จำนวน 100 ป้าย รวม 200 ป้าย จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 200 ป้าย เป็นจำนวนที่เหมาะสมในการใช้เป็นตัวแทนของการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของแต่ละพื้นที่เนื่องจากข้อมูลจะเกิดการอิ่มตัว นั่นคือแม้ว่าจะเก็บ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ข้อมูลป้ายมากกว่า 200 ป้าย ลักษณะของข้อมูลและภาษาบนป้ายที่ได้มามีจะมีลักษณะแบบเดียวกันกับ 200 ป้ายแรก

งานวิจัยนี้ถ่ายภาพป้ายริมถนนช่วงต้นซอยของทั้งสองซอย เหตุผลที่เลือกศึกษาป้ายในช่วงต้นซอยเนื่องจากมีร้านค้าและธุรกิจบริการต่าง ๆ อยู่จำนวนมาก อีกทั้งยังมีสถานีรถไฟอยู่บริเวณปากซอยด้วย

งานวิจัยนี้ศึกษาป้าย 2 ลักษณะ ได้แก่ 1. ป้ายที่มีภาษาและรูปภาพ 2. ป้ายที่มีแต่เพียงภาษาไม่มีรูปภาพ โดยที่ไม่ศึกษาป้ายที่มีแต่เพียงรูปภาพ และประชากรของงานวิจัยนี้ ได้แก่ ป้ายทั้งหมดบริเวณริมถนนของของทั้งสองซอยโดยไม่รวมป้ายในซอยแยกย่อย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ถ่ายรูปป้ายที่พบในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ซอยละ 100 ป้าย รวมเป็น 200 ป้าย โดยเดินถ่ายภาพตั้งแต่ต้นซอยจนครบ 110 ภาพ (ถ่ายเกินไว้เป็นภาพสำรอง 10 ภาพ) โดยจดบันทึกทุกป้ายว่าเป็นป้ายของธุรกิจและบริการใด เช่น ป้ายร้านอาหาร ป้ายร้านซักผ้า ป้ายร้านตัดผม

2. นำรูปป้ายมากำหนดตัวเลข โดยป้ายในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) ใช้อักษรย่อว่า นน (นานาเหนือ) ตามด้วยตัวเลข เช่น นน 1, นน 2, นน 3 ไปจนครบป้ายที่ 100 จากนั้นป้ายสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ใช้วิธีกำหนดตัวเลขเช่นเดียวกันกับป้ายในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) แต่เปลี่ยนอักษรเป็น อม (เอกมัย) เช่น อม 1, อม 2, อม 3 ไปจนครบป้ายที่ 100

3. วิเคราะห์ข้อมูลภาษาบนป้ายตั้งแต่ป้ายที่ 1 ถึงป้ายที่ 200 โดยประยุกต์ใช้คำนิยามตามแนวคิดทางการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของ Landry and Bourhis (1997) งานวิจัยนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาช่วยจัดการข้อมูลโดยการใส่จำนวนภาษาที่พบบนป้ายลงในตารางช่องที่ 1 เช่น ตารางช่องที่ 1 ใส่ว่าพบอักษร 3 ภาษาบนป้าย ส่วนตารางช่องที่ 2 ใส่ข้อมูลว่าในป้ายพบภาษาอะไรบ้าง งานวิจัยนี้ใช้คำย่อ E = ภาษาอังกฤษ T = ภาษาไทย J = ภาษาญี่ปุ่น C = ภาษาจีน K = ภาษาเกาหลี และ A = ภาษาอาหรับ โดยภาษาใดมีขนาดอักษร

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ใหญ่และเด่นที่สุดให้เขียนขึ้นต้นเป็นคำแรกส่วนช่องที่ 3 ใส่รายละเอียดว่าเป็นป้ายของธุรกิจและบริการประเภทใด ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ดังเช่นในภาพที่ 1

	A	B	C	D
1	ป้ายที่ 1 (นน)	3 ภาษา	ETJ	ร้านอาหาร
2				

Figure 1 Example of data analysis

จากภาพที่ 1 หมายความว่า ป้ายที่ 1 ในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) มี 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาญี่ปุ่น โดยที่ตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่และเด่นชัดที่สุดคืออักษรภาษาอังกฤษและป้ายเป็นป้ายของร้านอาหาร

4. ใช้ระบบคำสั่งอัตโนมัติให้คอมพิวเตอร์จัดเรียงข้อมูลว่า ป้ายที่มีจำนวนภาษาตั้งแต่ 1-5 ภาษามีประเภทละกี่ป้าย ภาษาใดมีขนาดตัวอักษรใหญ่เด่นชัดที่สุด และมีประเภทละกี่ป้าย เรียงลำดับจากจำนวนมากที่สุดไปน้อยที่สุด

5. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาสรุปและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และสุขุมวิท 63 (เอกมัย)

6. พิจารณาข้อมูลที่ละป้ายไปจนครบทุกป้ายว่ามีสิ่งใดบ่งบอก แสดง และ/หรือสะท้อนวัฒนธรรมในบริเวณพื้นที่ที่ศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแบ่งเป็น 2 วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1.เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) กับซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) และ 2. เพื่อศึกษาความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) รายละเอียดมีดังนี้

**1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของซอย
สุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) กับซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย)**

1.1 การศึกษาความหลากหลายทางภาษาพบว่าป้ายในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) กับซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) มีจำนวนภาษาน้อยที่สุด ได้แก่ ป้าย 1 ภาษาเหมือนกันทั้ง 2 ซอย แต่ป้ายในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) มีจำนวนภาษาสูงที่สุด ได้แก่ป้าย 3 ภาษา ส่วนป้ายซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) มีจำนวนภาษาสูงที่สุด ได้แก่ ป้าย 5 ภาษา รายละเอียดดังตารางที่ 1

Table 1 Amount of signage categorized by Language

No.	Languages	Sukhumvit3 (Nananua)	Sukhumvit 63 (Ekamai)
		Number of signs	Number of signs
1 language			
1.	English	41	50
2.	Arabic	2	-
3.	Thai	1	1
4.	Korean	-	1
2 languages			
5.	Thai and English	27	31
6.	English and Arabic	13	-

Table 1 Amount of signage categorized by Language (continued)

No.	Languages	Sukhumvit3 (Nananua)	Sukhumvit 63 (Ekamai)
		Number of signs	Number of signs
7.	English and Japanese	-	4
8.	Thai and Arabic	3	-
9.	Thai and Japanese	-	2
10.	English and Chinese	1	1
11.	Thai English and Arabic	10	-
12.	Thai English and Japanese	1	6
13.	Thai English and Chinese	1	2
14.	Thai English and Korean	-	1
5 languages			
15.	Thai English Korean Chinese and Japanese	-	1

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่า จำนวนป้ายที่มีภาษาอังกฤษภาษาเดียวมีมากที่สุดทั้งในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ได้แก่ 41 ป้าย และ 50 ป้ายตามลำดับ รองลงมาได้แก่ป้ายที่มีภาษาไทยและอังกฤษ มีจำนวน 27 ป้าย ในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และจำนวน 31 ป้ายในซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ส่วนป้าย 3 ภาษาพบมากที่สุดในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) มีจำนวน 10 ป้าย และป้ายที่มี 5 ภาษาพบเพียง 1 ป้ายในซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) โดยที่ไม่พบป้ายประเภทดังกล่าวในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ)

1.2 ขนาดและความเด่นชัดของตัวอักษร

งานวิจัยนี้ไม่มุ่งพิจารณาการเรียงลำดับของภาษาว่าภาษาใดขึ้นก่อนหลังในป้าย แต่มุ่งศึกษาว่าตัวอักษรภาษาใดที่มีขนาดใหญ่และมองเห็นชัดที่สุดในป้าย เช่น ในภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่าป้ายมี 2 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่จะสังเกตเห็นได้ว่าอักษรภาษาไทยมีขนาดใหญ่กว่าภาษาอังกฤษ ดังนั้นผู้พบเห็นน่าจะมองเห็นภาษาไทยได้ง่ายกว่าภาษาอังกฤษตัวอย่างป้ายดังภาพที่ 2

Figure 2 Thai Alphabets are larger than English

ผลการศึกษขนาดและความเด่นชัดของตัวอักษรมีรายละเอียดดังนี้

Table 2 Amount of signage were classified by size of alphabets

No.	Size of alphabets	Sukhumvit3	Sukhumvit
		(Nananua)	63 (Ekamai)
		Number of signs	Number of signs
ป้าย 2 ภาษา			
1.	English is bigger than Thai	20	24
2.	Thai is bigger than English	7	7
3.	Arabic is bigger than English	7	-
4.	English is bigger than Arabic	6	-
5.	Arabic is bigger than Thai	3	-
6.	English is bigger than Japanese	-	3
7.	English is bigger than Chinese	1	1
8.	Japanese is bigger than English	-	1
9.	Japanese is bigger than Thai	-	1
10.	Thai is bigger than Japanese	-	1
Total		44	38
ป้าย 3 ภาษา			
11.	English is the biggest	9	4
12.	Japanese is the biggest	-	3
13.	Thai is the biggest	3	-
14.	Chinese is the biggest	-	2
Total		12	9
ป้าย 5 ภาษา			
15.	English is the biggest	-	1
Total		56	48

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า ป้าย 2 ภาษา มีภาษาอังกฤษเด่นกว่าไทย ทั้งซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ได้แก่จำนวน 20 ป้ายและ 24 ป้าย ตามลำดับ ในป้าย 3 ภาษา มีอักษรภาษาอังกฤษเด่นที่สุดจำนวน 9 ป้าย อยู่ในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และอยู่ในซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) จำนวน 4 ป้าย ส่วนป้าย 5 ภาษา มีภาษาอังกฤษเด่นที่สุด พบเพียง 1 ป้ายอยู่ในซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย)

1.3 ประเภทของป้ายแยกตามประเภทธุรกิจและบริการ

ประเภทของป้ายแยกตามประเภทธุรกิจและบริการมีรายละเอียดดังนี้

Table 3 Amount of signage were classified by business

No.	Types of business	Sukhumvit3	Sukhumvit63
		Number of signs	Number of signs
1.	restaurant	17	25
2.	hotel	16	1
3.	office for rent	1	7
4.	pub	5	7
5.	massage	7	5
6.	laundry	7	1
7.	furniture showroom	-	6
8.	beauty salon	4	2
9.	drug store	5	-
10.	coffee shop	3	2
11.	company	2	3
12.	grocery	-	3
13.	bakery	-	3
14.	Cosmetic shop	3	-
15.	condominium	1	2

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

จากตาราง 3 จะเห็นว่าป้ายร้านอาหารพบมากที่สุดทั้งซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) และสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ได้แก่จำนวน 17 ป้ายและ 25 ป้ายตามลำดับ จำนวนป้ายที่พบลำดับที่ 2 ในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) ได้แก่ป้ายโรงแรมมีจำนวน 16 ป้าย และในลำดับที่ 3 ได้แก่ ป้ายร้านนวดและร้านซักรีดอย่างละ 7 ป้ายเท่า ๆ กัน ส่วนซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) มีป้ายออฟฟิศให้เช่าและป้ายผับ, บาร์ เป็นลำดับที่ 2 โดยมีจำนวน 7 ป้ายเท่า ๆ กัน และร้านนวดเป็นลำดับที่ 3 มีจำนวน 5 ป้าย

ป้ายแบ่งตามประเภทธุรกิจและการบริการที่พบเพียงประเภทละ 2 ป้ายในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) ได้แก่ป้ายร้านรับแลกเงินป้ายร้านขายพืชชำป้ายร้านขายน้ำหอมป้ายร้านสักรีดป้ายบริษัทขายตัวเครื่องบินป้ายร้านขายทอง และป้ายร้านตัดสูท

ป้ายแบ่งตามประเภทธุรกิจและการบริการที่พบเพียงประเภทละ 2 ป้ายในซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ได้แก่ ป้ายร้านขายคอมพิวเตอร์ป้ายคลินิกเสริมความงามป้ายบอกทางป้ายโฆษณาคอนโดป้ายโรงเรียนสอนภาษา

ป้ายแบ่งตามประเภทธุรกิจและการบริการที่พบเพียงประเภทละ 1 ป้ายในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) ได้แก่ ป้ายร้านขายเครื่องหนัง ป้ายโรงเรียนสอนมวยไทย ประกาศท้องว่างให้เช่า ร้านอินเทอร์เน็ตโฆษณาป้ายโฆษณาอุปกรณ์กีฬา ร้านขายถ้วยเบญจรงค์ ร้านขายโทรศัพท์มือถือ คลินิกทำฟัน โฆษณาครีมทาผิวและร้านขายของนำเข้าจากอินเดีย

ป้ายแบ่งตามประเภทธุรกิจและการบริการที่พบเพียงประเภทละ 1 ป้ายในซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ได้แก่ ป้ายร้านขายไวโอลิน โชว์รูมขายรถ ร้ายขายของตกแต่งบ้าน ร้านขายเครื่องช่วยฟัง ร้านขายอาหารสัตว์ ร้านขายชา ลานให้เช่าจัดกิจกรรม ที่จอดรถ shuttle bus ฟิตเนส ห้างสรรพสินค้า ป้ายห้ามเข้าโฆษณาเขียว นิทรรศการศิลปะ แผนที่ภายในห้างสรรพสินค้า ที่จอดรถ คลินิกรักษาสัตว์ โฆษณาลานสเก็ตน้ำแข็ง โฆษณาอาหารและจุดรวมพล

2. ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สะท้อนจากการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สะท้อนมาจากการศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ 3 ประเด็นได้แก่ ประเด็นด้านการเลียนแบบรูปแบบอักษรของภาษาหนึ่งให้คล้ายกับอีกภาษาหนึ่ง ประเด็นด้านสัทลีลียงเป็นสมาชิกหนึ่งของครอบครัว และประเด็นด้านการถอดเสียงคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม รายละเอียดดังนี้

2.1 ประเด็นการเลียนแบบรูปแบบอักษรของภาษาหนึ่งให้คล้ายกับอีกภาษาหนึ่ง (mimicry)

รูปแบบและลักษณะตัวอักษรของแต่ละภาษาสามารถสะท้อนวัฒนธรรมของแต่ละชาติออกมาได้ ดังจะเห็นในภาพที่ 2 ที่ตัวอักษรภาษาอังกฤษเขียนเลียนแบบให้คล้ายกับอักษรภาษาอาหรับ ทั้งนี้ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจได้ว่าร้านนี้เป็นร้านอาหารอินเดียโดยที่ไม่จำเป็นต้องอ่านป้ายอย่างละเอียด นอกจากนี้ยังพบป้ายที่ออกแบบอักษรภาษาอังกฤษให้คล้ายกับอักษรภาษาโอริชแบบในภาพที่ 3 ด้วย ประเด็นดังกล่าวนี้พบเฉพาะป้ายในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) เท่านั้น

Figure 3 Arabic inspired English alphabets

Figure 4 Irish Inspired English Alphabets

จากภาพที่ 3 และ 4 จะเห็นว่าตัวอักษรภาษาอังกฤษถูกออกแบบให้มีลักษณะคล้ายตัวอักษรภาษาไอริช เนื่องจากป้ายนี้เป็นป้ายของผับไอริช

2.2 ประเด็นด้านสัตว์เลี้ยงเป็นสมาชิกหนึ่งของครอบครัว

ป้ายที่มีภาพสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข พบในซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) ป้ายเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่อาศัยในบริเวณนี้มักมีสัตว์เลี้ยงเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวมาอย่างยาวนานเนื่องจากบนป้ายเขียนไว้ว่าร้านเปิดบริการมากกว่า 30 ปี ดังจะเห็นได้จากป้ายที่ตัวอย่างต่อไปนี้

Figure 5 Pet Welcoming Sign

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

2.3 ประเด็นด้านการถ่ายทอดตัวอักษรคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

ประเด็นดังกล่าวนี้เป็นประเด็นด้านวัฒนธรรมที่สะท้อนมาจากการศึกษาด้านภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ซึ่งเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างหนึ่ง โดยภาษาบนป้ายมีวิธีการเขียนโดยการถ่ายทอดตัวอักษรคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เช่น สบายใจ เขียนว่า Sabaijai สวัสดิ์ เขียนว่า Sawasdee ในภาษาสันสกฤตพบคำว่า Maharaja ซึ่งแปลว่า great ruler ประเด็นดังกล่าวนี้อาจเป็นเพราะไม่มีคำศัพท์ในภาษาปลายทาง เช่น ในภาษาอังกฤษไม่มีคำที่มีความหมายตรงกับคำว่า สบายใจ หรือคำว่า สวัสดิ์ ในภาษาอังกฤษ แบ่งเป็น สวัสดิ์ตอนเช้า ตอนกลางวัน และตอนเย็นซึ่งในภาษาไทยใช้คำว่า สวัสดิ์ ในทุกเวลา นอกจากนี้ผู้เขียนอาจจะต้องการให้คนต่างชาติอ่านชื่อร้านของตนได้ รวมทั้งสามารถจดจำชื่อร้านของตนได้ง่ายขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาคำนวณภาษาบนป้ายพบว่าป้ายในซอยสุขุมวิท 3 (นานาเหนือ) ใช้ 3 ภาษาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย อังกฤษและอาหรับ โดยที่ภาษาอาหรับเป็นภาษาที่ปรากฏอยู่บนป้ายจำนวนมากสิ่งนี้เป็นหลักฐานยืนยันความเป็นสังคมแบบพหุวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่ง แต่เมื่อพิจารณาป้ายในซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) พบว่าภาษาที่มีบทบาทมาก ได้แก่ ภาษาญี่ปุ่น อังกฤษและไทย ประเด็นดังกล่าวนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าภาษาบนป้ายมักจะถูกเลือกใช้ตามกลุ่มลูกค้าประจำเป็นหลัก เช่น บริเวณพื้นที่ซอยสุขุมวิท 63 (เอกมัย) มีชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่เพื่อทำงานในประเทศไทยจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ภาษาบนป้ายจึงมักใช้ภาษาญี่ปุ่น และสังเกตได้ว่าโดยมากเป็นป้ายเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น ในผลการศึกษาข้อ 1.3 แสดงให้เห็นว่าป้ายในซอยเอกมัยมีร้านอาหารมากถึง 25 ป้าย อาจเป็นเพราะร้านอาหารญี่ปุ่นก็ได้รับความนิยมจากชาวไทยด้วยเช่นกัน สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเกิดพลวัตกระบวนการการกลายเป็นญี่ปุ่น (Japanization) ในสังคมไทย ซึ่งกระบวนการและพลวัตนี้ ภิญญพันธ์ พจนะลาวัณย์ Potjanalawan (2016)

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

กล่าวว่า กระบวนการนี้ค่อย ๆ ก่อตัวและพัฒนาขึ้นในประเทศไทยมาตั้งแต่ในอดีตแล้ว ซึ่งเมื่อพิจารณากระบวนการนี้ในประเทศญี่ปุ่นก็พบว่ามีการบวนการแสดงอัตลักษณ์ความเป็นญี่ปุ่นท่ามกลางความหลากหลายภาษาในลักษณะของสังคมพหุวัฒนธรรมมานานแล้วด้วยเช่นกัน Qi and Zhang (2008) อย่างไรก็ตามภาษาอังกฤษจำนวนมากบนป้ายทำให้เห็นว่าในปัจจุบันเป็นยุคโลกไร้พรมแดนอย่างแท้จริงและภาษาอังกฤษยังคงทำหน้าที่เป็นภาษาหลักของโลกแต่ปรับเปลี่ยนลักษณะการใช้ภาษาไปตามภูมิศาสตร์และท้องถิ่นซึ่งเห็นได้จากการใช้ภาษาอังกฤษแบบไทยที่ปรากฏอยู่ข้างบนป้าย เช่น มีการเรียงประโยคภาษาอังกฤษแบบภาษาไทย

ภาษาบนป้ายของทั้งสองชอยเหมือนกันในเรื่องการใช้ภาษาที่หลากหลายซึ่งทำให้เห็นว่าสังคมไทยอยู่ในบริบทของความหลากหลายทางภาษา มาอย่างยาวนาน อีกทั้งยังทำให้เห็นบทบาทของภาษาอังกฤษในพื้นที่ย่านธุรกิจของกรุงเทพมหานครฯ แต่ในด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านเชื้อชาติของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่นั้น ๆ เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาของคนที่อยู่ในพื้นที่ เช่น ในชอยนานาเหนือพบการใช้ภาษาที่สะท้อนวัฒนธรรมอินเดียมากกว่าในชอยเอกมัย ในขณะที่ในชอยเอกมัยพบการใช้ภาษาที่สะท้อนวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากกว่าอินเดีย ผลการศึกษาที่ได้มาทำให้เห็นว่าสอดคล้องกับแนวคิดของ Landry and Bourhis (1997) ที่ทำให้ทราบถึงภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของชอยทั้งสอง อีกทั้งยังสามารถสะท้อนและเปรียบเทียบความเหมือนต่างทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาษาได้เป็นอย่างดี

จากผลการศึกษาด้านขนาดและความเด่นชัดของตัวอักษรสะท้อนให้เห็นว่า ภาษาที่จะมีขนาดใหญ่และเห็นได้เด่นชัดมักเป็นภาษาแม่ของกลุ่มเป้าหมายที่น่าจะมาอ่านป้าย ประเด็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Sarot and Kraissame (2018) อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้สังเกตว่าป้ายที่จะมีเพียงภาษาไทยภาษาเดียวจะเป็นป้ายประกาศรับสมัครงาน เช่น ป้ายประกาศเพื่อรับสมัครแม่บ้าน ซึ่งงานดังกล่าวไม่รับคนต่างชาติเข้าทำงาน ส่วนป้ายที่มีการใช้ภาษามากถึง 5 ภาษา

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

จะใช้กับข้อมูลสำคัญที่ต้องการสื่อสารกับลูกค้า ได้แก่ ป้ายร้านอาหารที่แจ้งว่าร้านย้ายไปอยู่ที่อื่นเพื่อให้ลูกค้าตามไปใช้บริการที่ร้านใหม่ได้อย่างถูกต้อง

ผลการศึกษาป้ายจำแนกตามธุรกิจและบริการพบว่าธุรกิจในพื้นที่มีแนวโน้มว่าจะอิงไปกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมดังจะเห็นได้จากผลการศึกษางานวิจัยนี้พบว่า หอยสุ่มวิท 3 (นานาเหนือ) มีป้ายร้านขายน้ำหอมและร้านขายทองอยู่บริเวณริมทางเดิน แต่ในหอยสุ่มวิท 63 (เอกมัย) กลับพบป้ายร้านขายเฟอร์นิเจอร์มากถึง 6 ร้าน ประเด็นนี้สะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจด้านที่อยู่อาศัยเติบโตในบริเวณพื้นที่หอยสุ่มวิท 63 (เอกมัย) เป็นอย่างยิ่งน่าจะเป็นเพราะผู้ที่อาศัยอยู่ในหอยสุ่มวิท 63 (เอกมัย) มักอยู่ประจำแบบถาวร ในขณะที่ผู้คนในหอยสุ่มวิท 3 (นานาเหนือ) อาจจะไม่ได้อาศัยพักถาวรของตนอยู่บริเวณนั้น แต่อาจเป็นการมาทำงานแบบมาตอนสายและกลับตอนดึก ลักษณะดังกล่าวนี้ทำให้วัฒนธรรมด้านวิถีชีวิตของผู้คนของในสองหอยนี้แตกต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ในหอยสุ่มวิท 63 (เอกมัย) ก่อนข้างมีความทันสมัยด้านเทคโนโลยีเช่น ป้ายหนึ่งปรากฏ QR Code อยู่บนป้ายเพื่อให้ผู้สนใจอยากทราบข้อมูลเพิ่มเติมเติมสแกน QR Code ได้จากป้ายโฆษณาของโรงเรียน กรณีนี้ไม่พบในหอยสุ่มวิท 3 (นานาเหนือ)

การเลียนแบบรูปแบบอักษรของภาษาหนึ่งให้คล้ายกับอีกภาษาหนึ่ง (mimicry) แตกต่างจากการศึกษาด้านอักษรรววิธี (orthography) ที่มุ่งศึกษาตัวเขียนและระบบการเขียนของแต่ละภาษา โดยผลการศึกษาของงานวิจัยนี้ทำให้เห็นว่าการเลียนแบบรูปแบบของตัวอักษรเป็นการแสดงความเป็นพหุวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่งดังจะเห็นได้จากการเขียนภาษาอังกฤษแบบภาษาอาหรับ อีกทั้งยังพบการเขียนภาษาอังกฤษแบบภาษาไอริช (Irish language) ซึ่งอยู่ในกลุ่มภาษาเซลติก (Celtic) ในหอยสุ่มวิท 3 (นานาเหนือ) ด้วย กรณีดังกล่าวนี้อาจสะท้อนให้เห็นว่าในหอยสุ่มวิท 3 (นานาเหนือ) ไม่ได้มีแต่ธุรกิจของชาวอาหรับและไทยเท่านั้น แต่ชาวไอริช (Irish) น่าจะมีบทบาทในการเป็นนักท่องเที่ยวหรือทำธุรกิจอยู่บริเวณถนนสุ่มวิทด้วยเช่นกัน ประเด็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sutherland (2015) ที่กล่าวถึงการเลียนแบบรูปแบบอักษรของภาษาหนึ่งให้คล้ายกับอีกภาษา

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

หนึ่งว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถสะท้อนถึงเชื้อชาติของผู้คนในบริเวณที่ศึกษารวมทั้งวัฒนธรรมได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ของชอยหลักบนถนนสุขุมวิท” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต ได้แก่

1. ควรศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ในซอยอื่น ๆ บนถนนสุขุมวิท เช่น ซอยสุขุมวิท 103 (อุดมสุข)
2. ควรศึกษาภูมิทัศน์ทางภาษาศาสตร์ในย่านอื่น ๆ ที่เป็นย่านเศรษฐกิจและมีความเป็นพหุวัฒนธรรมเช่น ถนนสีลม
3. ควรมีการสัมภาษณ์ผู้คนที่อาศัยอยู่และทำงานในซอยสุขุมวิทเกี่ยวกับมุมมองและทัศนคติต่อความหลากหลายทางภาษาวัฒนธรรมและภาษาที่ใช้บนป้าย
4. ควรศึกษากลวิธีการแปลภาษาที่อยู่บนป้าย เช่น ภาษา 5 ภาษาที่พบบนป้ายแปลแล้วมีความหมายเหมือนกันหรือไม่ มีข้อจำกัดใดเกิดขึ้นจากการแปลหรือไม่ อย่างไร
5. ควรศึกษาวิธีการสลับและผสมภาษา เช่น มีการใช้ภาษาหลายภาษาผสมกันในประโยคเดียวหรือไม่ เหตุใดจึงต้องผสมภาษา และการผสมภาษาสะท้อนความหลากหลายทางวัฒนธรรมในด้านใด อย่างไร

ข้อเสนอแนะในการนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ได้แก่

1. นำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพยากรณ์และวางแผนด้านธุรกิจ เช่น การนำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้มาแจ้งดูว่า ร้านประเภทใดมีความต้องการจากคนในพื้นที่มาก กลุ่มเป้าหมายที่เป็นลูกค้าน่าจะเป็นใคร เช่น

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

เป็นคนพื้นที่หรือนักท่องเที่ยว ชนชาติใดมีแนวโน้มว่าจะเป็นลูกค้าของธุรกิจและบริการประเภทใด อีกทั้งแนวโน้มในอนาคตควรทำธุรกิจอะไร เทคโนโลยีใดเริ่มเข้ามามีบทบาทบนป้ายอย่างไร เช่น การเพิ่ม QR code ลงไปบนป้าย ป้ายประเภทใดควรจะต้องมี QR code และเมื่อสแกน QR code แล้ว ข้อมูลใดควรจะต้องไปปรากฏที่ผู้รับสาร

2. นำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการศึกษาเชิงสหวิทยาการ เช่น การศึกษาเชิงประชากรศาสตร์ด้านการเกิด ตาย ย้ายถิ่น การศึกษาผู้อพยพและแรงงานแอบแฝง การศึกษาด้านภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์การศึกษาด้านกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการโฆษณา

3. นำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อบูรณาการกับการศึกษาเชิงภาษาศาสตร์สังคม ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การใช้ภาษาปัจจุบัน การศึกษาเชิงนโยบายการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศบูรณาการกับการศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์ (critical discourse analysis) เช่น การศึกษาอำนาจของภาษา บูรณาการกับการศึกษาด้านสัญลักษณ์ (semiology) เช่น การศึกษาการสื่อความหมายจากรูปภาพและสัญลักษณ์และบูรณาการกับการศึกษาด้านตัวอักษร เช่น ประเด็นศึกษาด้านอักขรวิธี (orthography) และการออกแบบอักษร (typography)

References

- Collins Online Dictionary. 2020. **The meaning of “multiculturalism”**.
<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/multiculturalism>
- Gorter, D. 2005. **Linguistic Landscapes in the Netherlands: A Study of Multilingualism in Amsterdam and Friesland**. Published by LOT, The Netherlands

- Kumpetch, J. 2017. “ The creativity of Sukhumvit area in Bangkok Metropolitan” . **The Journal of Social Communication Innovation**. 5(1): 42-50 (in Thai)
- Landry, R. , and Bourhis, R. 1997. “ Linguistic landscape and ethnolinguistic vitality: an empirical study” . **Journal of Language and Social Psychology**. 16(1): 23-49.
- Phikulthong, S. 2011. “Languages on Commercial Signs along Phra Athit Road, Bangkok”. **Damrong Journal**. 10(2): 63-85 (in Thai)
- Potjanalawan, P. 2016. “ Dynamic of localization of “ Japanese-ness” in Thailand since the late 1970s”. **Japanese Studies Journal**. 32(2): 27-46. (in Thai)
- Qi, J. and Zhang, S. 2008. “The issue of diversity and multiculturalism in Japan”. **Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association**. March 24-29, New York.
- Yanhong, M. and Rungruang, A. 2013. “ Chiang Mai’ s Linguistic Landscapes in the Tourist Attraction Areas: A Study on the English Language Use on Signs”. **The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal**. 19(2): 59-70 (in Thai)
- Sarot, T and Kraisaie, S. 2018. “ Urban multilingualism: A case study of the relationship between linguistic landscape and business in North Nana”. **Journal of Language and Culture**. 38(1): 24-40. (in Thai)
- Seangyen, C. 2015. “ Linguistic landscape on billboards in Mueang district, Udonthani province” . **Mekong Chi Mun Art and Culture Journal**. 1(2): 13-36. (in Thai)

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

- Sutherland, P. 2015. “ Writing system mimicry in the linguistic Landscape”. **SOAS Working Papers in Linguistics**. 17: 147-167
- Thongtong, T. 2016. “ A linguistic landscape study of signage on Nimmanhemmin Road, a lanna Chiang Mai chill-out street”. **Manusya, Journal of Humanities**. Special Issue
- Wu, H., Techasan, S. and Huebner, T. 2020. “ A new chinatown? authenticity and conflicting discourses on Pracha Rat Bamphen Road”. **Journal of Multilingual and Multicultural Development**. 41(5):1-19